

Tweede Kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid
Postbus 20018 2500 EA
'S-GRAVENHAGE

Onze referentie: 180507
Datum: 17 april 2018
Onderwerp: Position Paper rondetafelgesprek Loondispensatie
Van: Erik Dannenberg | T 030 – 233 2337 | edannenberg@divosa.nl

Geachte leden van de Tweede Kamercommissie Sociale Zaken en Werkgelegenheid,

Met dank voor de geboden gelegenheid, reageert Divosa graag op de hoofdlijnennotitie loondispensatie¹ die het kabinet onlangs aan uw Kamer toestuurde.

De leden van Divosa zetten zich dagelijks in voor ondersteuning van en toeleiding naar werk van mensen die zijn aangewezen op de Participatiewet. Het aantal mensen met een arbeidsbeperking dat een beroep doet op de Participatiewet groeit vanwege het sluiten van de toegang tot de sociale werkvoorziening en de sterk beperkte toegang tot de Wajong.

Loondispensatie mist onderbouwing ...

Loonkostensubsidie is misschien niet ideaal maar dat neemt niet weg dat inmiddels ruim 11.000 mensen met het instrument aan de slag zijn. Dat aantal groeit bovendien snel. Ondanks hun beperking, dragen deze mensen actief bij aan de samenleving: zo gewoon mogelijk en met een gewone loonstrook. Gemeenten compenseren werkgevers voor de verminderde productiviteit van deze werknemers. Zonder deugdelijke evaluatie of onderbouwing, kondigde het kabinet aan loonkostensubsidie in te willen ruilen voor loondispensatie.

... en verdient heroverweging.

Net als staatssecretaris Van Ark willen Divosa-leden dat meer mensen met een beperkte loonwaarde aan het werk gaan. Sterker nog: die drijfveer hebben leden tot hun werk verheven. Dat er ondanks de hoogconjunctuur nog veel mensen nog langs de kant staan, vinden onze leden onacceptabel. Ze vinden het mooi dat mensen met een klein contract er in de kabinetsvoorstellen op vooruitgaan. Maar dat weegt volgens hun niet op tegen de vele nadelen. De kabinetsplannen vragen ècht om heroverweging.

Extra administratieve lasten ...

Het kabinet verplaatst de administratieve last van werkgevers naar werknemers. Dat is risicovol omdat mensen met beperkingen vaak een laag en wisselend inkomen hebben. Zij hebben hierdoor al te maken met een complex systeem van inkomensondersteuning. Meer inkomensbronnen en betaalmomenten helpen dan niet. Bovendien maakt een ingewikkeld en streng bijstandsregime het nog ingewikkelder. Fouten zijn dan snel gemaakt waardoor mensen in financiële problemen komen. Hun productiviteit zal hierdoor nog verder dalen en velen zullen beroep doen op schuldhulp en bewindvoering.

... en strenge regels en plichten ...

De bijstand is een tijdelijk vangnet, bedoeld om mensen die hun talenten nog niet maximaal inzetten te stimuleren dat wel te doen. Dat doel rechtvaardigt volgens de wetgever dat zij spaargeld en een erfenis (deels) benutten voor levensonderhoud. Dat gemeenten nadrukkelijk onderzoek doen naar hun privéleven. En de uitkering stopt als zij een toekomst willen opbouwen met een werkende partner.

¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2018/03/27/kamerbrief-hoofdlijnennotitie-loondispensatie-participatiewet>

Deze regels en plichten stimuleren velen om zich te ontworstelen aan de bijstand. Maar van een handicap of beperking komen mensen zelden af. Of het effectief is om dezelfde regels en plichten ook van toepassing te verklaren voor potentieel 200.000 mensen die hun lagere productiviteit maximaal ontplooiën, betwijfelt Divosa ten zeerste. Daarom vindt Divosa het bijstandsregime het verkeerde instrument voor dit maatschappelijke vraagstuk.

... staan haaks op inclusie.

De acties '@wijstaanop' en '#benikhetnietwaard' maken een gevoel van onvrede zichtbaar dat veel dieper gaat dan sec de discussie over loonkostensubsidie en loondispensatie. De samenleving wil dat we een oplossing vinden voor een veelheid aan regelingen die zich nog het beste laat vergelijken met een hele brede sjoelbak met 16 hele kleine openingen. Alleen als je heel precies aan de criteria van een poortje voldoet, kom je er nog doorheen.

Mensen met (en zonder) beperkingen verlangen een samenleving die zich baseert op het principe van inclusie. Een uitnodigende samenleving waar je talenten centraal staan, waarin je als mens meetelt en mee kunt doen. Waarin de helft van de stenen *niet* voor de poortjes blijven liggen.

We nemen kritiek van werkgevers graag serieus ...

We snappen dat werkgevers weinig vertrouwen hebben in een overheid die de spelregels zo vaak verandert. Ook gemeenten worden er hoorndol van. Daarom prijzen we ons gelukkig met werkgevers die zich desondanks inzetten voor een inclusieve arbeidsmarkt; sociale ondernemers en de bedrijven die zich verbinden aan Locus en De Normaalste Zaak. Als zij zeggen dat het eenvoudiger kan en moet, wil Divosa daar niet doof voor zijn.

... maar wederkerigheid is nodig voor een duurzame oplossing.

Dat neemt niet weg dat de samenwerking tussen werkgevers en overheid alleen duurzaam kan zijn als de relatie wederkerig is. De financiële en administratieve verantwoordelijkheid kan niet alleen bij de overheid en bij de werknemers liggen. Dan is de werkgeversbijdrage aan een inclusieve arbeidsmarkt te gering, worden de maatschappelijke kosten uiteindelijk alleen maar hoger en erodeert in de samenleving het draagvlak voor de gemaakte afspraken.

Stop dus de ontsporende discussie ...

Divosa roept Rijk, gemeenten, werkgevers- en werknemersorganisaties op om een einde te maken aan de ontsporende discussie. Laten we met de mensen die graag aan de slag willen het gesprek aangaan over de vraag hoe we een beter functionerende inclusieve arbeidsmarkt kunnen realiseren. Hoe we mensen die moeite hebben om mee te komen op de arbeidsmarkt het signaal kunnen geven dat ze volwaardig kunnen meedoen.

... en laten we samen zoeken naar oplossing voor gezamenlijke ambitie.

Onze gezamenlijke ambitie is een oplossing die mensen met een lage productiviteit betere kansen biedt om hun kwaliteiten in te zetten voor de samenleving. Die aansluit bij de ambities van het kabinet. Die het voor werkgevers eenvoudiger maakt om mensen werk te bieden zonder werknemers administratief te overvragen. Die negatieve financiële prikkels voor gemeenten beperkt. En tot slot: een oplossing die duurzaam is en volgende kabinetten overleeft.

Aan die ambitie draagt Divosa graag bij.

Met vriendelijke groet,

Divosa

A handwritten signature in blue ink, appearing to read "Erik Dannenberg".

Erik Dannenberg
voorzitter